

Medborgarrätt

Nr 2 Maj 2006

Pris 40 kr

MRR

Box 10188

10055 Stockholm

Ansvarig utgivare: Anita Enflo

Fax: 08-5280 94 14

hemsida: <http://www.mrr.se>

e-post: medborgarratt@hotmail.com

Meddela gärna Din e-postadress och om Du vill ha tidningen i elektronisk form, vilket skulle sänka våra kostnader för distribution

Innehåll

Årsmötet 30 maj 2006

Rörelsen och dess ändamål

Ur MRR's programskrift. Kap. 14.

Grundlagsutredningen

Ordföranden har ordet

Debattregler

Rörelsen och dess ändamål

Medborgarrättsrörelsen (MRR) är en partipolitiskt och religiöst obunden förening. Den skall verka för

- att vidga enskilda människors frihet
- att stärka de medborgerliga rättigheterna
- att öka väljarnas inflytande på besluten i samhället

Påminnelse

Årsmötet

hålles tisdagen den 30 maj 2006 i Kilsalen på Berns salonger i Stockholm.

En enkel smörgås med dricka serveras från kl. 18.30

Årsmötesföredrag kl 19.00: Mats Lönnerblad samtalar kring sin bok "Härdsmläta"

följt av Årsmöte ca kl. 20

Dagordning enligt stadgarna

Årsmöteshandlingar kommer att finnas tillgängliga på årsmötet.

Välkomna
Styrelsen

Medborgarrättsrörelsen bildades år 1974 inför antagandet av 1975 års grundlag. Föreningens grundare och första ordförande var regeringsrådet Gustaf Petrén. Med tanke på den pågående grundlagsutredningen, se www.grundlagsutredningen.se, är frågorna av högsta aktualitet.

Föreningen verkar i dag genom sin tidskrift Medborgarrätt, med ambitionen att komma ut med 4 nummer per år. Tidningen tar tacksamt emot artiklar som rör medborgarrättsliga frågor. Särskilt intressant vore om vi fick in förslag till artiklar från den akademiska världen. Denna bör ju borga för kompetens, kritiskt tänkande och nytänkande. Skicka gärna in sammandrag (1-2 A4-sidor) av akademiska uppsatser, doktorsavhandlingar, C- eller D-uppsatser, så kan vi ge dem spridning. För återväxten välkomnar vi särskilt yngre författare, samtidigt som vi givetvis även

uppskattar de äldres kompetens och erfarenhet.

För att anknyta till föreningens ursprungliga syfte publicerar vi i varje nummer ett kapitel ur MRRs programskrift från 1976. Det kan vara skäl att reflektera över vilka förutsägelser och farhågor som besannats och hur förhållandena i dag påverkar våra värderingar. Vi har valt att lämna öppet till läsaren att själv reflektera över vad som hänt sedan dess och kommenterar alltså inte i princip det publicerade kapitlet i samma nummer av tidningen. Denna gång gör vi dock ett undantag: Det kan vara skäl att påminna om att sedan föreliggande kapitel skrevs har mycket skett i samhället som kan göra att man ser på problematiken i en annan dager, bl.a. har Sovjetunionen fallit och maktskifte skett i Sverige fram och tillbaka. Vidare har ny kommunikationsteknik utvecklats (IT) och konkurrens i radio och TV införts. Det kan vara skäl att ha detta i åtanke vid genomläsningen.

Ur MRR's programskrift från 1976: Försvara Din Frihet.

Kap.14. Den tendensfyllda opinionsbildningen

En fri opinionsbildning och debatt är demokratins livsluft. Utan en sådan kan ju inte det meningsutbyte äga rum som är en förutsättning bl. a. att valen skall ha någon verklig mening. Enligt vår nya regeringsform bygger folkstyrelsen på en fri opinionsbildning.

Ändå har många människor i Sverige idag en känsla av att debattutrymmet har blivit trängre än förr. Den som inte "tjuter med ulvarna" har svårt att få sin avvikande stämma hörd i massmedia och annan debatt eller blir "nerskälld" på ett sätt som inte vittnar om respekt för fri åsiktsbildning. Debatten blir alltmer

polariserad, allt mindre generös. Många har intrycket att de – och deras barn – utsätts för en hårt vinklad propaganda som det är svårt att hålla ifrån sig och än svårare att få bemöta.

I stort sett kan man säga att opinionen hos samhällsmedlemmarna påverkas via fyra kanaler: utbildningsväsendet, press och litteratur, konst, etermedia eller den helt privata kommunikationen medborgare emellan.

Vårt utbildningsväsen skall i princip vara objektivt och politiskt neutralt i sin undervisning. Det är naturligtvis redan i ock för sig mål som det är svårt att betjäna, t.ex. när det rör sig om frågor som vilken historieuppfattning som bör prägla undervisningen, hur partier och ideologier bör presenteras i samhällsläran, vilken slags etik som bör förordas i religions- och sexualundervisning o.s.v. Men finns *viljan*, kan man dock komma någorlunda nära idealet. I tilltagande utsträckning tycks denna vilja saknas, och starka krafter i vårt samhälle ser tvärtom utbildningsväsendet som ett användbart instrument för politisk indoktrinering, över vilket man bör skaffa sig ett avgörande inflytande. De stora "folkrörelserna" försöker få plats för delar av sin förkunnelse i undervisningsprogrammen och söker också i övrigt påverka undervisningen. Kampen om skolböckerna – deras produktion, deras tillåtna grad av mångsidighet o.s.v. – förs med ökad skärpa. Elimineringen – anslagsvägen av skolformer som avviker från en allt hårdare utdragen statlig enhetslösning har blivit nästan fullständig. Anslagsfrågorna till utbildningsorganisationer politiseras. Och det finns starka krafter i vårt samhälle idag som öppet pläderar för att en vidgad förskola skall vara ett instrument för att tidigt bibringa barnen en livsfilosofi med klart politiska kännemärken.

Press och litteratur har alltid varit ur demokratisk synpunkt oumbärliga men

problemfyllda redskap i opinionsbildningens tjänst. Problemen har ökat starkt under senare decennier, framförallt därför att utgivning av tryckta alster kräver alltmer betydande ekonomiska resurser. Ägarna av dessa resurser får därmed lätt en orättvist stark röst i samhällsdebatten och indirekta censurmöjligheter mot oliktankande.

Kring dessa frågor har sedan länge i Sverige förts en debatt som obestriddligen präglats av stor omsorg om demokratin, och flera utredningar sysslar eller har sysslat med de flesta aspekterna i problemet massmedia - demokrati. Men också många osympatiska och riskabla företeelser har ingått i debatten. Ett exempel är det politiska råvspel som sker kring det s.k. presstödet. Det ekonomiska trångmål, vari pressen på många håll hamnat, har också fött hugskott hos de politiskt styrande att söka överta även denna form för opinionsbildning t.ex. genom att ge ut en auktoriserad statstidning. Motiveringen härför är att, då inte alla kan ge ut tidningar, inte någon bör få göra det utom staten eller den som staten tilldelat uppgiften att ge ut en tidning. En ivrig debatt försiggår f.n. kring pressens överlevnadsmöjligheter. De efter hand starkt stegrade kostnaderna för tidningsutgivning leder till att subventioner från det allmänna blir ofrånkomliga. I detta sammanhang uppkommer frågan vem som skall bestämma om en tidnings inriktning. Skall det vara den som satsar kapitalet och tar den ekonomiska risken? Skall det vara den som händelsevis råkat bli anställda hos en viss tidning och i så fall bara journalisterna eller också andra grupper som medverkar i tidningens produktion och distribution? Skall stat eller kommun få monopol på tidningsutgivning? Frågetecknen – och riskerna – hopar sig.

Etermedia, slutligen, ställer f.n. speciellt svåra problem ur demokratisk synpunkt. Eftersom ”utrymmet” i etern inte är obegränsat har det varit begripligt att staten

skaffat sig monopol på sändningar i etern, låt vara att den mycket väl borde kunna dela med sig sändningstid i förnuftiga proportioner till opinionsgrupper som fritt kunde förfoga över denna tid. Handhavare av statsmonopolet har blivit ett aktiebolag, Sveriges Radio, som har ett kontrakt med staten om en programverksamhet i radio och TV i princip riktad till alla medborgare. I avtalet står bl.a. att bolaget skall hävda de grundläggande demokratiska värdena och att programverksamheten skall bedrivas med beaktande av ljudradions och televisionens centrala ställning i samhället. Det står också att programverksamheten skall i sin helhet präglas av skälig balans mellan olika åsikter och intressen.

Det råder idag i mycket vida medborgarkretsar en bestämd mening att radio-TV-monopolet i stor utsträckning *inte* hävdar de grundläggande demokratiska värdena utan fortlöpande tillkännager starka sympatier för vänsterdiktaturer världen över och för diktaturinställda vänsterrörelser i Sverige och att det för en inte oväsentlig indirekt propaganda mot vår demokratiska samhällsform. Det anses också att den föreskrivna balansen mellan olika åsikter och intressen är svårt åsidosatt, både när det gäller monopolets egen programuppläggning och när det gäller hinder som monopolet reser för oliktankande eller angripna att komma till tals. Radionämnden, som har en viss övervakande funktion, har visat sig ur stånd att bemästra snedvridningen.

Regeringen, som skall se till att kontraktet med Sveriges Radio efterlevs, visar en nästan total oförmåga eller brist på vilja att få rättelse till stånd och förhåller sig i stort sett passiv. Endast när någon regeringsmedlem själv blir offer för radio-TV-monopolets många övertramp kan en reaktion följa. Man kan fråga sig varför. En vanlig hypotes om orsakerna är ungefär följande.

1. "Bevisföringen" mot radio-TV är alltid svår eftersom nästan ingenting i programverksamheten är exakt mät- eller värderingsbart.
2. Det är alltid psykologiskt svårt att, som "ägare" av ett massmedium, framträda med krav på ändring i förkunnelsen: man riskerar misstanken att vilja främja egna propagandaintressen mer än att vilja ingripa mot snedvridningar.
3. Radio-TV:s förkunnelse är ju dock, trots överdrifter åt vänster, solitt vänsterinriktat, vilket ur regeringens synpunkt väl anses som en förmildrande omständighet.
4. Regeringspartiet har, som de flesta politiska partier, en respektfull rädsla för sin vänsterfalang, där man inte vill riskera avhopp.
5. Radio-TV-monopolet har, som de flesta offentliga organ idag, en personal som inte faller i farstun för ägaren och som, ehuru uppenbart dominerad av relativt små grupper med ovilja att fullgöra avtalet med staten, skyddas av en stark och maktlysten personalorganisation.

Så här kan det emellertid inte få fortgå, om medborgarna i Sverige skall acceptera ett statsmonopoliserat massmedium med öppet tillträde till deras hem och stor opinionsbildande slagkraft. Utvecklingen på radio-TV-området i Sverige är tyvärr ett lysande exempel på hur det kan gå när en banbrytande teknisk innovation tas om hand av staten utan att de demokratiska intressena tillräckligt bevakas.

När man granskar opinionsbildningens media ur demokratisk synpunkt, kan man inte gå förbi de ur demokratisk synpunkt viktigaste aktörerna i dessa massmedia – direktframträdande eller återgivna – d.v.s. politikerna.

I demokratins väsen ligger att politiker och partier vill vinna och behålla medborgarnas

röster, så att de kan genomföra eller effektivt verka för sina program. Men politiken har också blivit en hårt specialiserad heltidssysselsättning för de flesta politiker. Många har aldrig haft eller har endast för länge sedan utövat yrken som de eventuellt kan återgå till om de genom vallyckans förändring skulle hamna på den vanliga arbetsmarknaden. De flesta är därför också från rent personliga synpunkter fruktansvärt rädda för att inte bli omvalda. Därför håller sig många kvar med snart sagt alla medel.

Det här alstrar två snedvridningar i den politiska debatten: överbuden, d.v.s. löften till väljarna som politikern vet eller borde veta att man inte kommer att kunna infria, och den ojusta debatt-tekniken, där man snedvrider motståndarens argument eller tillvitar honom avsikter som man inte har. Båda företeelserna är dessutom "eskalerande" i den meningen att varje överdrift av endera slaget hos partiet A har en tendens att utlösa en ännu större överdrift från partiet B.

En olustig följd företeelse är också att politikerna själva successivt och oundvikligen blir deformerade av urartningarna. De har en sorts föreställning att de "måste" begagna de vapen och metoder som blivit brukliga i deras yrke för att de skall kunna erövra makten, men när de en gång fått denna skall de åter bli "hederliga". Det blir de sällan. Yrkesdeformeringen kan inte längre korrigeras.

För demokratin är naturligtvis alla dessa företeelser ett allvarligt hot. Allmänheten känner sig lurad om de känner att ett motståndarparti erövrar eller behåller makten genom ojust informations- och debatt-teknik eller om deras eget parti fått makten genom löften som det sedan inte kan infria. Politiken får namn om sig att, oundvikligen, vara en "smutsig" hantering och politikernas anseende, som grupp och oavsett partier, sjunker. Det är idag i

Sverige och i många andra länder oroväckande lågt.

Allvarligt är att politikerna själva har varit och är så ointresserade av att skapa korrektiv för urartningarna i sin debatt. Samma politiker, som sett gångbara valargument i löften att hålla efter t.ex. näringslivet i dess oundersbyggda eller överdrivna reklamlöften till konsumenterna, har ingalunda känt ett motsvarande behov av att hålla de egna utfästelserna under kontroll.

Om emellertid politikerna inte av egen ansvarskänsla kan eller vill förena sig i ansträngningar att hålla sin debatt på en acceptabel hederlighetsnivå, gör medborgarna å sin sida fel om de fortsätter att tolerera den tilltagande urartningen. Demokratins mekanism inbjuder tyvärr nästan oundvikligen till ”konkurrens i ohederlighet”, och det är då medborgarnas skyldighet att begränsa denna ohederlighet om politikerna själva inte kan eller vill göra det.

Rapport från grundlagsutredningen

Den nu arbetande grundlagsutredningen, som tillsattes år 2004 och skall redovisa sina förslag senast den 31 december 2008, har hittills genomfört en forskarkonferens i Stockholm den 21-22 mars 2005 med temat ”Behöver demokratin nya spelregler” och därefter ett antal ”samtal om grundlagen” på olika håll i landet: det första genomfördes i Malmö den 18 maj 2005 med rubriken ”Varför skall vi bry oss om grundlagen”, det andra i Stockholm den 30 maj 2005 med rubriken ”Konstitutionell utveckling i Norden – likheter och skillnader”, följt den 28 september 2005 av ”Grundlagen – verktyg och symbol”, också i Stockholm. Därefter har samtal hållits i Umeå den 9 november 2005 om ”Den konstitutionella

utvecklingen”, i Jönköping den 17 januari 2006 om ”Behöver fri- och rättigheter stärkas i grundlagen” och Göteborg den 19 april 2006 om ”Hur höjer vi valdeltagandet?” Samtliga konferenser har varit välbesökta och sänts i TV24. Sammanfattningar finns att hitta på www.grundlagen.se. Nästa konferens hålls i Falun den 29 maj 2006 om ”Mannen som norm? – Samtal om grundlagen från ett genusperspektiv” och i Örebro den 7 juni 2006 med rubriken ”Nya spelregler för kommunerna.” Sammanfattningar finns tillgängliga på nätet.

För MRRs del kan det bl.a. noteras att Advokatsamfundets generalsekreterare menat att lagstiftningens kvalitet sjunkit på senare år, både vad gäller den inhemska lagstiftningen som den Europeiska. Det behövs enligt henne en tydlig juridisk kontroll av lagar och andra författningar och den nuvarande lagprövningen är otillräcklig. Det behövs ett starkare skydd, men man behöver inte nödvändigtvis inrätta en författningsdomstol utan detta skydd kan också ordnas på annat sätt.

Frågan om hur vi höjer valdeltagandet är en fråga som kanske inte fick något direkt svar. Det känns visset att konstatera att det verkar finnas så litet intresse och ansvar för vår demokrati att man med lock och pock måste få väljarna till valurnorna.

Grundlagsutredningen har hittills inte redovisat något ställningstagande utan verkar vara inne i en fas av informationshämtande.

Synpunkter till grundlagsutredningen

Grundlagen berör alla medborgare. Det är därför angeläget med ett stort medborgarinflytande när grundlagsändringar diskuteras. Det är tacknämligt att man i den pågående

grundlagsutredningen arrangerat forskarkonferenser och medborgarsamtal i olika delar av landet samt utförligt dokumenterat detta på hemsidan www.grundlagsutredningen.se samt genom utsändningar på TVs kanal 24. Det är glädjande att se att arrangemangen varit välbesökta, vilket pekar på ett stort intresse för grundlagsfrågor. Tyvärr verkar dock rapporteringen i våra nyhetsmedia, dagspress och TV, varit svag. Detta innebär att stora grupper, som inte har tillgång till Internet, kan vara ganska så oinformerade om grundlagsutredningens existens och arbete. Ur demokratisk synpunkt är detta mycket betänkligt. Kanske vore det lämpligt med en annonsbilaga i dagspressen i ämnet.

Medborgarrättsrörelsen (MRR) bildades år 1974 inför ersättandet av 1809 års grundlag med en ny och mer tidsanpassad. MRR insåg att det fanns oklarheter i förslaget och startade en verksamhet för att uppmärksamma dessa och få en ändring till stånd. MRR lyckades inte med detta då, men det är intressant att konstatera att många av de svagheter som MRR då påtalade nu ingår i det direktiv som den aktuella utredningen skall behandla. Dit hör en översyn av valsystemet och av de bestämmelser som reglerar regeringsbildningsprocessen och förhållandet mellan riksdag och regering i övrigt. Likaså ingår ett tydliggörande av domstolarnas roll i det konstitutionella systemet samt tillsättningar av högre statliga tjänster. För MRRs del är det intressant att kunna konstatera att det i dag tycks finnas en allmän uppfattning att nu gällande grundlag är svag och bör förstärkas.

Medborgarrättsrörelsen har redan från början betonat vikten av medborgarinflytande i de samhälleliga processerna. Lagarna är till för medborgarna och bör förstås av dem och spegla det allmänna rättsmedvetandet i samhället. Lagarna skall garantera

medborgarna största möjliga frihet att utforma sitt eget liv efter egen önskan och med respekt för andras. De mänskliga rättigheterna bör inskrivas i grundlagen. MRR har ständigt betonat vikten av en klar och entydig lagstiftning. Ramlagar uppfyller inte detta villkor. Grundlagsändringar bör bekräftas genom en beslutande folkomröstning. Personval bör införas. Domstolarnas oberoende bör säkras. Politiska tillsättningar av domare och andra högre tjänstemän skall inte få förekomma. Senare tillkom även kravet på inrättandet av en författningsdomstol.

Medborgarrättsrörelsens synpunkter i grundlagsfrågor har till stora delar sammanfattats i skriften ”En ny grundlag. Ett förslag” utgiven av Timbro år 1988 i serien Medborgarna offentliga utredningar, MOU 1988:1 med Ulf Brunfelter, Patrik Engellau, Gunnar Hökmark, Gustaf Petré, Mats Svegfors och Carl-Johan Westholm som författare.

För min egen del skulle jag vilja betona vikten av *personval* och då i *flermansvalkretsar*. Jag tror att mycket av de problem som finns i dagens Sverige bottnar i avsaknandet av ett riktigt personval. Dagens listval ger inte de förtroendevalda ett eget mandat och ett eget ansvar. Man sitter på partiets mandat och har därmed att följa partilinjen även om man i en enskild fråga skulle ha en avvikande åsikt. Detta främjar givetvis inte eget ställningstagande ej heller ansvarstagande. De förtroendevalda reduceras endast till röstmaskiner. Jag undrar om inte det utbredda politikerföraktet har sitt ursprung i just detta.

En annan aspekt på personvalssystemet är att de olika kandidaterna själva måste gå ut och presentera sig och får därmed också en vana att framträda och ta ansvar. En vana som de har nytta av när de når de högre positionerna. Det går inte att gömma sig

bakom någon annan, så som det förekommer i listvalssystemet.

En tredje aspekt har direkt med medborgarinflytandet att göra. Genom personvalet får väljarna i val rangordna sina kandidater, och denna rangordning behöver ingalunda sammanfalla med partiets. Väljarnas prioriteringar bör sedan vara vägledande för partiets prioriteringar.

Det har från olika håll höjts röster för att införa personval i enmansvalkretsar, såsom man har t.ex. i England. Här bör man vara uppmärksam. Enmansvalkretsar kan lätt leda till att man skapar ett två- eller ännu värre ett enpartisystem. Såsom framkom vid forskarkonferensen finns det stor risk för detta i Sverige, där det väger ganska jämnt mellan blocken i stort sett över hela landet. I England har man stora geografiska skillnader över landet och där är alltså situationen en annan.

Flerpartisystemet har många fördelar: det ger mångfald och valfrihet, det ger utrymme för nytänkande, och detta är speciellt viktigt då rådande listsystem riskerar att konservera de etablerade partiernas ställningstagande. Den, som en gång kommit högt på listan sitter ofta kvar där val efter val. Nytänkarna riskerar att hamna längst ner på listan och åker först ut när partiet går bakåt, kanske på grund av sina stelnade ställningstaganden, som försvaras av dem, som sitter högst på listan.

Vikten av en demokratisk *rättsstat* kan inte nog understrykas. I Regeringsformens första paragraf hävdas visserligen att ”Den offentliga makten utövas under lagarna”, men sedan följer det olyckliga uppenbarhetskriteriet i RF 11.14. Klara, entydiga lagar och oberoende domstolar utgör grunden för rättsstaten. Givetvis måste de mänskliga rättigheterna inkluderas i grundlagen.

Uppenbarhetskriteriet, ramlagstiftning och politiska utnämningar av domare och högre statsjästemän är ett allvarligt hot mot rättsstaten. Folkdomstolar hör inte hemma i rättsstaten. Sådana kan inte garantera rättssäkerheten för den enskilde individen.

En fristående författningsdomstol bör inrättas för att kontrollera grundlagsenligheten i lagar och beslut. MOU 1988:1 (se ovan) föreslår att författningsdomstolens medlemmar nomineras av konstitutionsutskottet bland domarkåren för att sedan väljas av folket i direkta val, 3 per valperiod och med en mandatperiod på 12 år. Detta borde räcka för att garantera oväld och kontinuitet.

Och till sist: kunskap, erfarenhet och kompetens bör genomsyra samhället. Här bör Universitetens roll särskilt uppmärksammas. Vid Universiteten prövas ungdomarnas nytänkande och ifrågasättande mot de äldres erfarenhet och kompetens. Det är vid Universiteten utvecklingen sker. Varför inte grundlagstrygga Universitetens självständighet såsom man gjort i Finlands författning från år 2000?

Anita Enflo, ordförande i MRR

Ordföranden har ordet

Dagens mediateknik ger utrymme för att inte bara sanningar utan också halvsanninar, rykten och lögnen kan spridas vida omkring. Turbulensen inom politik, föreningsliv och även näringsliv har varit stor under det senaste året och det är svårt för den enskilda individen att bedöma vad som är sanning och vad som är lögn. Det är knappast heller möjligt eller rationellt att driva rättsliga processer i frågor som dessa, de utmynnar bara i oändliga, kostsamma utredningar där föga eller inget går att bevisa. Givetvis är detta ett skräckscenario för många, men så tycks verkligheten vara i dagens samhälle.

Spridning av lögnar och insinuationer är givetvis inget nytt i samhället. Det har förekommit i alla tider och för den som drabbas är det mycket obehagligt.

Människan är ju så funtad att man lätt dömer andra på förhand: ”ingen rök utan eld”. Principen att ingen skall dömas på förhand, som skall gälla strikt juridiskt, gäller kanske inte alltid i umgängeslivet eller i mediavärlden.

Årets valrörelse riskerar att bli bitter och smutsig. Detta har vi redan sett prov på i de mail och bloggar som översvämmar samhället i dag. En viss fördel med dem är väl dock att de går att dokumentera och därmed uppmärksamma och bemöta. Men vad händer om man i stället ”går under jorden” och sprider halvsanningar och lögnar med ”mun mot mun” metoden, till vänner och bekanta, genom dörrknackningskampanjer osv. Sådant kan också få en stor spridning och går sällan att bemöta och är kanske ännu obehagligare för den som drabbas.

Många människor, speciellt sådana som upplevt förtryck i sina tidigare hemländer, kan uppleva det som mycket obehagligt om politiska partier knackar på deras dörr. Makt kan vara mycket skrämmande, makt kan berusa och bedåra, makt kan korrumpa. Makt bör utövas med största hänsyn och respekt. Kan vi hoppas på en valkampanj som inte kränker den enskildes trygghet?

Yttrandefriheten är grundlagsfäst och man kan gå ganska så långt innan den överskrids. Så skall också vara, men det behöver inte betyda att det är önskvärt att alla alltid skall balansera på kanten till vad som är förbjudet. Ett samhälle där alla strider mot alla är ett otrivsamt samhälle.

Förhoppningsvis kommer den våg av mer eller mindre ogrundade rykten att snabbt ebba ut då man inser att de gör mer skada än nytta även för egen del. Vi har alla ett

ansvar att kritiskt granska den information vi översköljs av och inte duperas av ord som saknar täckning. Ärenden skall vara väl beredda och beslut fattas på saklig grund och inte bara genom enkla majoritetsbeslut.

Ett kritiskt tänkande men med ansvar och respekt för den enskilde individen bör vara fundamentet i ett demokratiskt rättssystem. Demokrati är sårbart och det är allas vårt ansvar att skapa ett demokratiskt samhälle byggt på rättsstatens grund. Detta ger möjlighet till förändring lika väl som det tryggar den enskildes rätt. Klarar vi att föra debatten vidare?

Anita Enflo

Några debattregler

Vi vill gärna se en saklig och konstruktiv debatt. För detta krävs att vi visar respekt även för motsatta åsikter.

- skriv kort (ca 1-2 A4 sida)
- håll Dig till ämnet, dvs medborgarrätt

Vi vill bl.a. inte se

- ärekränkande inlägg
- personliga angrepp
- hot
- trakasserier
- skvaller
- lögnar
- uppmaningar till brott
- inlägg som bryter mot svensk lag

Författare till insända debattinlägg svarar för innehållet, vilket inte nödvändigtvis behöver stämma överens med MRRs åsikter

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och förkorta inläggen.